

denne Arvefæsteafgift for et Tidsrum af 10 Aar. Det er muligt, at de derved i nogen Maade blive stillede paa nogenlunde lige Fod med Forpagteren af den gode Jord.

Skønt altsaa Forpagtningsafgiften ikke er saa høj, findes der alligevel i Aar til Hovedgaarden en Bevilling paa, jeg tror, det er 1,150 Kr., til et nyt Ishus. Det er ikke min Hensigt at tale mod denne Bevilling, tværtimod, jeg antager, den kan være nødvendig, men naar man anvender disse Penge, bliver Forpagtningsafgiften endnu ringere, end jeg før omtalte, og Misforholdet imellem den Afgift, som ydes af Hovedgaardens gode Jord, og den Afgift, der ydes af Statshusmændenes daarlige Jord, bliver endnu grellere, end det var i Forvejen. Altsaa ogsaa dette tjener til at anbefale det Andragende, Husmændene have indsendt, og som blev omtalt af det ærede Medlem for Slagelse (Lange).

Medens jeg er ved disse Statshusmænd, skal jeg henvende et Par Bemærkninger til den højtærede Landbrugminister. Jeg ved ikke, om han er til Stede, men hvis det ikke er Tilfældet, gaar jeg ud fra, at ogsaa han viser os den Opmærksomhed at gennemlæse Rigsdagstidende og se, hvad der foregaar i Folketinget. Jeg har tidligere været hos den højtærede Landbrugminister paa Grund af nogle Afgørelser, han har truffet overfor Statshusmænd, som havde stiftet Gæld — jeg tror endog en forholdsvis betydelig Gæld —, og hos hvem Kreditorerne gerne vilde have deres Penge. Den højtærede Landbrugminister nægtede, at der maatte foretages Udlæg. Jeg bestrider ikke den højtærede Landbrugministers Ret dertil, og jeg skal ikke udtale mig om Forbudets Nødvendighed; den Sag, om hvilken jeg har henvendt mig til den højtærede Landbrugminister, drejede sig om en Statshusmand, som paa en Auktion havde købt en Griseso til omtrent 150 Kr. til Brug i sin Bedrift, altsaa til en Forbedring af sin Bedrift. Det var i 1904. Han fik Henstand til Februar 1906, — jeg ser, at den højtærede Landbrugminister nu er kommen til Stede, det glæder mig i høj Grad, da jeg netop henvender Ordet til ham —, de ville altsaa se, at det var en ret lang Henstand, Husmanden fik. Derefter indgik Husmanden paa et Forlig om, at han skulde betale 10 Kr. maanedlig. Men dækket af den højtærede Landbrugminister følte han det selvfølgelig ikke som sin Pligt at betale dette maanedlige Afdrag. Den, der havde

Pengene til gode, søgte saa Udlæg hos Manden. Men der blev han standset af den højtærede Landbrugminister, han fandt ingen Anledning til, at denne Sag fremmedes. Jeg siger, at det kan være muligt, at den højtærede Landbrugminister i mange Tilfælde kan have Ret, men i Almindelighed tror jeg, det er en ret farlig Vej at komme ind paa. Der foreligger nemlig for mig ikke saa faa Udtalelser, der gaa ud paa, at for Fremtiden betror man ikke de Folk noget. Naar man kommer paa en Auktion, og en Mand har købt noget, og han siger, at det er Husmanden og den, spørger Auktionarius: Er Du Statshusmand? Og naar vedkommende siger ja, svarer Auktionarius: Saa betror jeg dig ikke noget. Det er Forholdet, og det vil ogsaa blive Forholdet i Fremtiden, hvis det bliver ved paa samme Maade, og det tror jeg ikke, Statshusmændene ere tjente med, idet de paa den Maade synked ned til en Pariakaste under de almindelige Husmænd her i Landet.

Jeg skal anføre et Eksempel fra den højtærede Landbrugministers egen Valgkreds; som viser, at man ikke nær syndelig Tillid til disse Statshusmænd. Der er der en Mand, der har udstykket en større Bondegaard i 13 mindre Ejendomme, hvoraf vistnok de 10 ere Statshusmandsbrug. Om de andre 3 ogsaa skulle være det, ved jeg ikke; men i alt Fald en halv Snes af dem ere Statshusmandsbrug. Disse 13 Brug staa indtegnede i Mejeriet med 36 Køer, altsaa ikke saa lidt flere, end der i Forvejen var paa Gaarden, men desuagtet har Mejeriet nu, da Manden har udstykket Gaarden og er bortrejst, anlagt Sag imod ham og forlanger, at han skal betale 1,680 Kr. 78 Øre, der er den Sum, man har udregnet, han er Garant for i Mejeriet. Man motiverer det med, at disse Statshusmænd byde ingen som helst Sikkerhed, dem kan man ikke tage imod som Garanter. Saa vidt er man altsaa kommen. Jeg ved ikke, om det ligger i den højtærede Landbrugministers Magt — det gør det vel neppe — at standse denne Retsforfølgning, men jeg antager, at den hviler paa et saa tyndt Grundlag, at det vil være umuligt for Mejeriet at vinde denne Sag. Det forekommer mig heller ikke, at det vilde se syndelig smukt ud. Men jeg anfører dette Eksempel for at vise, at Statshusmændene i Almindelighed neppe ere tjente med, at den højtærede Minister vaager over dem saa stærkt, at han ikke tillader, at der bliver gjort Udlæg hos dem, naar de ikke ville betale.